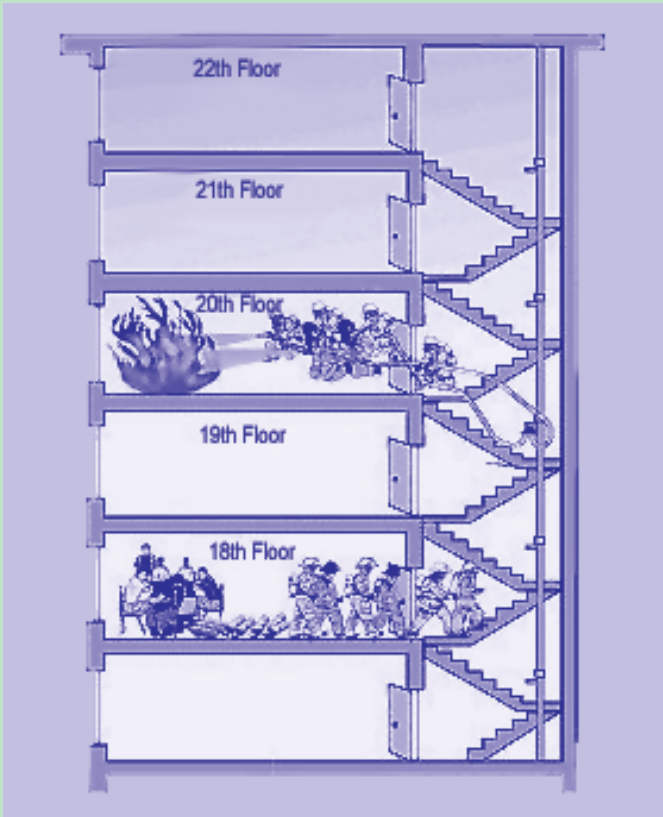

การใช้บันไดอาคารช่วยดับไฟตึกสูง

Source : Staging and stairway support help you manage logistics during a high-rise fire; NFPA Journal , March/April 2003

กฎเกณฑ์พื้นฐานในการระงับเหตุอัคคีภัยบนตึกสูงนั้นจริงๆ แล้วก็จะเป็นอันเดียวกับที่ใช้ในการระงับเหตุอัคคีภัยอาคารบ้านเรือนทั่วไป แตกต่างกันตรงที่การส่งนักดับเพลิงและวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นเข้าไปยังจุดเกิดเหตุจะมีความยุ่งยากซับซ้อนกว่า และนี่ก็เป็นที่มาของกลยุทธ์ที่เรียกว่าการจัดตั้งหน่วยเคลื่อนที่ภายในอาคาร (Interior Staging)

การจัดตั้งหน่วยเคลื่อนที่ภายในอาคารคือ การจัดกำลังนักดับเพลิงและอุปกรณ์ที่จำเป็นต่างๆ เตรียมไว้เพื่อเข้าไปสนับสนุนการปฏิบัติการของหน่วยแรกที่เข้ามัจฉเพลิง ณ จุดเกิดเหตุ คล้ายคลึงกับการจัดตั้งหน่วยเคลื่อนที่ภายนอกระหว่างการระงับเหตุอัคคีภัยอาคารบ้านเรือนซึ่งจะจัดตั้งอยู่ด้านนอกเตรียมพร้อมจะเข้าไปส่งกำลังบำรุงหรือผลัดเปลี่ยนกำลังที่ปฏิบัติข้างในก่อนหน้านั้นแล้วได้ตลอดเวลา ในกรณีที่อัคคีภัยเกิดขึ้นกับตึกที่มีความสูงไม่กี่ยกชั้น เราอาจใช้กลยุทธ์จัดตั้งหน่วยเคลื่อนที่ภายนอกได้ แต่ถ้าเป็นอัคคีภัยตึกสูงระดับ 10 ชั้นไป จะต้องใช้เทคนิค Interior Staging สถานเดียวด้วยเหตุผลที่ว่าหน่วยเคลื่อนที่เพื่อปฏิบัติการหรือสนับสนุนจะต้องอยู่ใกล้กับจุดเกิดเหตุมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

การระงับเหตุอัคคีภัยบนตึกสูงหน่วยแรกจะต้องเข้าระงับเหตุบนชั้นที่เกิดเพลิงโดยเร็วที่สุด โดยทั่วไปแล้วจะมีนักดับเพลิง 4 นายพร้อมอุปกรณ์เท่าที่จำเป็นต่อสายสูบลขนาด 2 1/2 นิ้วจากท่อขึ้นทำการฉีดน้ำดับเพลิง ณ จุดเกิดเหตุ ถ้าถามว่าจำนวนนักดับเพลิงและวัสดุอุปกรณ์ดังกล่าวพอเพียงหรือไม่ ก็ต้องตอบว่าไม่พอเพียง แต่เนื่องจากเป็นปฏิบัติการตอบโต้เหตุฉุกเฉินทำให้มีเวลาจำกัด จึงต้องจัดกำลังเท่าที่จำเป็นที่สุดเพื่อแก้

ปัญหาเฉพาะหน้าไปก่อน หลังจากนั้น ไม่ว่าสถานการณ์จะยึดเชื้อหรือไม่ก็ตาม จะต้องมีการจัดตั้งหน่วยเคลื่อนที่ภายในชั้นไปสนับสนุนการทำงานของหน่วยแรกดังกล่าวนี้

หัวหน้าหน่วยดับเพลิงที่รับผิดชอบการปฏิบัติงานต้องตั้งสมมติฐานว่าเหตุอัคคีภัยที่เกิดขึ้นจะไม่สิ้นสุดลงง่ายๆ หน่วยแรกที่เข้าไปจะทำได้แค่การดับไฟเบื้องต้นเพื่อจำกัดเขตลุกลามและจะปฏิบัติงานได้ประมาณ 15 นาทีโดยเฉลี่ย (ข้อมูลทางสถิติของ NFPA) ดังนั้นจะต้องมีนักดับเพลิงคนใหม่พร้อมอุปกรณ์ที่เหมาะสมมากกว่าเข้าไปสนับสนุนหรือสับเปลี่ยนกำลังเพื่อความต่อเนื่องของปฏิบัติการ หลังจากหน่วยแรกขึ้นไปยังชั้นที่เกิดเหตุจะต้องจัดตั้ง Interior Staging ทันที จุดที่ตั้งมักจะกำหนดให้เป็นชั้นที่อยู่ต่ำลงมาจากชั้นที่เกิดเพลิงไหม้ 2 ชั้น ตัวอย่างเช่น เกิดเหตุที่ชั้นที่ 20 จุดที่ตั้งของ Interior Staging จะอยู่ที่ชั้น 18 หลังจากจัดตั้งหน่วยเคลื่อนที่ภายในอาคารเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็คือ การเคลื่อนหน่วยดังกล่าวขึ้นไปยังชั้นที่เกิดเหตุเพื่อทำงานตามแผนที่วางไว้ ทั้งนี้ อาคารสูงทุกแห่งจะมีลิฟต์ดับเพลิงเตรียมไว้จึงใช้ลิฟต์เคลื่อนย้ายกองกำลังและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เช่น ถังอากาศ สายสูบล หัวฉีดน้ำดับเพลิง อุปกรณ์ปฐมพยาบาล ฯลฯ ขึ้นมาจากชั้นล่างถึงชั้นที่ตั้งหน่วยฯ และเคลื่อนย้ายต่อไปยังชั้นที่เกิดเหตุ ซึ่งจะทำให้เกิดความรวดเร็วและเป็นการส่งกองกำลังนักดับเพลิงไปในตัว

อย่างไรก็ตาม กรณีลิฟต์ดับเพลิงไม่อยู่ในสภาพที่จะใช้งานได้เนื่องจากไฟดับหรือเกิดความขัดข้องซึ่งมักจะเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ทางเลือกในการเคลื่อนย้ายกำลังพลและอุปกรณ์จึงต้องหันมาใช้บันไดอาคาร ปัญหาใหญ่อยู่ที่การขนย้ายอุปกรณ์ตั้งแต่ข้างล่างอาคารจนถึงชั้นที่ตั้ง Interior Staging และชั้นที่เกิดเหตุซึ่งเป็นปลายทาง วิธีการที่ใช้กันอยู่ก็คือ “เคลื่อนย้ายที่ละสองชั้น” โดยแบ่งนักดับเพลิงที่จะทำขนย้ายอุปกรณ์เป็นสองกลุ่ม กลุ่มแรกเดินขึ้นไปรอที่ชั้นเหนือขึ้นไปสองชั้น กลุ่มที่สองขนอุปกรณ์ขึ้นไป เมื่อถึงชั้นสองก็เปลี่ยนให้กลุ่มแรกที่รออยู่ทำการขนอุปกรณ์ต่อไปยังอีกสองชั้นข้างบน ทำแบบนี้สลับกันไปจนกระทั่งถึงจุดที่ตั้งหน่วยและชั้นที่เกิดเหตุตามลำดับ

ระหว่างเคลื่อนย้ายกำลัง/ขนอุปกรณ์ ถ้าไม่มีความเสี่ยงใดๆ นักดับเพลิงอาจยังไม่ต้องสวมชุดดับเพลิงหรือเครื่องช่วยหายใจซึ่งจะช่วยผ่อนแรงได้มากพอสมควร (การเดินขึ้นบันไดตึกสูงในชุดดับเพลิงเต็มยศ สวมรองเท้าบูท สวมหมวก ฯลฯ จะทำให้นักดับเพลิงเมื่อยล้าและเหนื่อยอ่อนสุดบรรยาย) แต่ถ้าของบันไดที่ใช้เป็นเส้นทางเคลื่อนย้ายมีความอันตรายหรือปัจจัยอันตรายอื่นๆ ต้องสวมเครื่องป้องกันที่เหมาะสมโดยไม่มีทางเลือก

หากปฏิบัติการมีความยืดเยื้อเกินครึ่งชั่วโมง แผนการส่งกำลังบำรุงจะต้องเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยอาจตั้งหน่วยเคลื่อนที่ภายในอาคารในทุกชั้นของอาคารที่เกิดเหตุ (มีนักดับเพลิงอย่างน้อยชั้นละ 1 คน) กรณีมีการส่งวัสดุอุปกรณ์เพิ่มเติมก็จะใช้วิธีส่งต่อกันเป็นทอดๆ

ทั้งนี้วิธีการเคลื่อนย้ายทางบันไดอาคารดังกล่าวต้องมีการวางแผนล่วงหน้าและกำหนดขั้นตอนการทำงานที่แน่นอน รวมทั้งมีการฝึกซ้อมเป็นระยะเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพสูงสุด